

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEL'U NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok --- 4 koruny — hal.
 Na pol roka --- 2 " — "
 Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 EDVARD SÁNDORFI.

Majiteľ' a vydavateľ' :
 JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
 Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin,
 ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stlpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Petície.

Tohoročné ablegátske voľby hlásaf maly svetu, že v Uhorskej krajine každý volič slobodu, presvedčenie a istú politickú zralosť má, ktorú slobodne môže preukázať pri urne, kde svoje vótum, akožto vyslovenie dôvery oproti strane, ku ktorej ho statočnosť a láska viaže — oddá. Sama vláda, a prísny volebný zákon maly strážiť, aby občania voľne mohli užívať vážne právo svoje; aby neboli vydani podvodom, nahováraniam, hrozbám a iným podlým skutkom, ktorými bezočiví ľudia namáhali sa väčšinu a s tým víťazstvo získať. Teda čisté voľby maly byť. Voličia na seba mali byť ponechani, nech dľa vôle a presvedčenia k tej strane sa pripoja, ku ktorej dôveru majú, od ktorej obranu a vážnu prácu očakávajú, ktorá blahobytu celého národa slúži a ku ktorej láska ich viaže.

Dľa židovsko-liberálnych novin aj boly čisté voľby. Lud nikto nesilil, a ne-nahováral, komu má vótum oddať. Nikto nepreplácal a nenapájal voličov. Ani vrchnosti, ani úradníci, ba ani len židáci sa nemiešali. Islo to všetko v najväčšom poriadku. A pritom všetkom vláda ohromnú väčšinu dostala, čo o tom svedčí, že v Uhorsku lud jedine k vládnej strane má dôveru, a len od nej dobrobyt a poľahčenie tiarch.

Takto vytrubujú židovsko-liberálne noviny. Veď ony robia u nás tak zvanú

Gróf Mikuláš Széchenyi, rábsky biskup.

«obecnú mienku.» Čo dáky židovský chumaj za peniaze načarbe, to je vyhlásené, že tak celý národ cíti a mieni.

No, že voľby nepreviedly sa dľa zákona, a takým spôsobom, ako to židovskí čarbári vytrubujú, o tom svedčí 60 petícií, s ktorými práve tolko ablegátských mandátov napadli. Petície už pred kúriou ležia, ba aj podelené sú na to urideným sudcom. Títo majú výrok vyniesť, či jesto dostatočnej príčiny k tomu, aby ten istý ablegát, o proti ktorému voličia protivnej strany žalobu zadali a ktorí k vífazstvu nezákonnou cestou prišiel, o mandátum zbavený bol. Tolko petícií, odkedy ablegátov volia, nikdy nezadali voličia, teda voľby predsa neboly také čisté, za aké ich najatý lhári vyhlásili. Pred päť rokami, keď tyran Bánffy viedol voľby, len 12 petícií bolo zadaných, teraz ale, keď «spravedlivý» Széll bol vodcom, ktorý zbožňuje (?) pravdu, právo a zákon, ktorý liberalizmus za národného boha hlása. dožil sa tej radosti, že 40 vládnych ablegátov obžalovali, že nespravedlivou cestou dostali sa do snemovne. Týchto petícií viac mohlo byť, ľudáci každého protikandidáta mohli napadnúť, to je istá vec. Lenže jak voličia, tak aj kandidát tejto strany chudobní ľudia sú, ktorí nie sú vstave 3000 korún zložiť, aby Kúria jejich žalobu prijala. Kdežto liberáli, ktorí napadli mandátum ľudového ablegáta, nemajú starosť o peniaze, veď ich židáci zložia, čo by ich kolko malo byť.

Je pravda, že pred tým ablegátsky výbor, v ktorom vláda väčšinu mala, súdil nad petíciami, a preto nebolo pádu, že by títo sudcovia jedného vládneho ablegáta mandátum zničili boli. Žalobníci so svedkami a pod prisahou dokázali, že ten istý ablegát nezákonné a hnusné kúsky prevádzal; že menoslov voličov falošne bol zostavený; že volebný prázes na sta voličov bez príčiny olúpil o právo, a jednoducho od urny odohnal, ale oovolil, aby ľudia, ktorí vótum nemali, ba už dávno pomreli, na vládneho ablegáta votizovali: a vzdor tomu, nebolo pádu, že by petícia výsledok bola mala. Preto aj prepadnutá strana, hoc aj mala dôkazy, že zhojstvo a sviňstvo sa robilo pri voľbe, nehľadala pravdu, lebo aj tak by ju nebola najšla.

Teraz ale je to inak. Kúria, jakožto samostatný a neodvislý sbor sudcov, jedine dľa zákona bude vyšetovanie držať, či v petíciách

udané žaloby pravdivé sú, a na základe tohoto vynesie výrok nad napadnutým mandátom. Teda voličia s úplnou dôverou obrátili sa so žalobami na Kúriu v tom povedomí, že pravdu, ktorú vyhládávajú, istotne najdú.

Je pravda, že o všetkých petíciách nemožno povedať, že žaloby, ktoré obsahujú, dostatočné sú k tomu, aby napadnutý mandát zničený bol. V mnohých pádoch prepadnutá strana jedine z hnevu a z nenávisťi, teda z osobných ohľadov žiada novú voľbu. Za takéto uznať musíme tie petície, ktoré oproti ľudovým ablegátom zadali. Lebo, ako sa môže ľudový ablegát dopustiť nezákonnitého činu, keď prostrieokov k tomu nemá? Veď strážia naň zo všetkých strán, aby dáky dôkaz oproti nemu dostať mohli. Vrchnosť, úradníci a žioi oproti nemu sú, peňazí nemá, teda čo nezákonnitého môže vykonať? Že vraj buri ľud oproti židom a štátu!

No, pravda! Liberáli verejne môžu napádať a haníť katolíkov, ím na cti ubližovať; ale jestli ľudový ablegát vysvetlí pospolitému ľudu, že aj on je človek a nie otrok vlády; že musí si brániť a vážiť právo občianske; že pred zákonom je tolko, ako hoc aký pán veľkomožný alebo osvietený; že náboženstvo a mravy ho spasia a nie liberalizmus, ktorý len žiaľ, trpkosti, biedu, nespravedlivosť a neveru plodí: za to je ľudový ablegát buričom a nebezpečným človekom, ktorého utlačiť a zničiť treba. Veď, či neriadili liberáli opravdivú polovačku oproti ľudákovi? (Či ich na všetky strany neprenasledujú, nesekirujú a nepokutujú pre bárs aké darobnice, alebo vymyslené žaloby? Veď v slúžnovských úradoch po tento čas inakšej práce niet, iba ľudákov citovať a trestať.) No, či nepadlo hodne ľudových kandidátov pod ošklivým zbrojom liberálov? Či petície, ktoré oproti ľudovým ablegátom zadali, nevie lov na poriadnych a statočných mužov, ktorí odvážili sa ábiedený ľud tam zastávať a brániť, kde si nik naň nepomyslí? Zdá sa mi, že títo víťuzi len to ňuchajú, či Kúria nepriateľom je ľudovej strane ako oni sú? Či dľa zákona, alebo dľa osobných náhľadov bude nad petíciami súdiť? Alebo, či pravda aj u Kúrii zaviazané oči má?

No, my to najlepšie očakávame.

Až vedieť budeme, ako zodpovie Kúria svojmu vážnemu povolaniu, povieme svoju mienku o tomto súde. Tolko ale už teraz poznamenáme.

že volebný zákon neni dokonalý, mnoho je v ňom štrbin a medzierok, cez ktoré nespravdli-
vosť vyšmikne sa, a naďalej bude statočný ľud
pokúšať, ktorý o jednu nádej chudobnejší, o
jednu zkušenosť však bohatší bude. *Fatranský.*

POLITICKÉ CHÝRY.

Volebné pohyby.

V čačanskom okrese vybaví sa nová voľba ablegáta
28-ho t. m. Na miesto zadakovavšieho sa za mandát
Hyeoronimího vystúpi s liberálnym programom Ľudevít
Láng, známy neprajník všetkého čo je slovenské. Able-
gátstvo ale slovenského okresu sa mu preto neprieči.

O ľudovom kandidátovi my nedostali sme doteraz
žiadnych správ ale nepochybujeme, že na liberála ani
jeden z našich nebude hlasovať,

Voľby do stoličných výborov

vydarily sa toho roku o veľa lepšie nežli voľby poslednie.
Zvláste v stolici nitrianskej zachovali sa naši voličia hr-
dinský. Je pravda, že liberáli ostali i pri terajších voľ-
bách vo väčšine ale to nás nesmie mylíť, lebo ľudová
strana predsa len postúpila tu veľmi pekne. Vyše päť-
desiat stoličných výborníkov volených sú Ľudaci. Sláva
im a sláva aj tým voličom, ktorí hlasovali za nich. Tak
treba pokračovať všade. Potom uvidíme, či sa nepo-
dajú nám liberáli. — Ct. čitateľov prosíme, aby nám
doposielali krátke zprávy o prevedení volieb do stolič-
ného výboru.

Nitriansky nadžupan

má byť Ostrulúcky, terajší trenčiansky nadžupan. Spo-
minajú aj Žigmunda Ivánku o čom ale musíme pochy-
bovať nielen preto, že Ivánka je už stariec tuším
80 ročný, ale aj preto, lebo on nikdy nebol nepriateľom
ľudu slovenského a v Honte za roky a roky preháňal
stoličných liberálov na tolko, že konečne minister vyslal
kommissára Kaffku, aby urobil so stoličnými pánni po-
riadok. Ale ktokoľvek aj nastúpi úrad Tkúroczeho, Nitra
v žiadnom páde nestratí nič.

Rakúsko.

Sotva že zvolení sú noví vyslanci rakúski, už idú
chýry, že bude treba zasto rozpustiť snem a vypísať voľby
nové. Príčina toho je, že Česi pripravujú sa k obštrukcii
na pád ten jestli by nedostali na Morave českú univer-
zitu (vyššiu školu) a jestli by nebola uvedená v úradoch
na Morave reč česká.

KRAJINSKÝ SNEM.

Započala sa debatta o adressách podaných na
trónnu reč kráľa. Pod adressou rozumef máme odpoveď
písomnú, ktorú každá stránka podá na sneme navrhujúc,
aby ju väčšina poslancov prijala. Samo sebou rozumie
sa, že liberáli súc vo väčšine vždy len svoju adresu
prijmu.

Adressu ľudovej strany podal predseda strany gróf
Ján Zichy v sprievode veľmi peknej reči, čo aj liberálne
noviny uznať musely.

Protí adrese liberálov vystupoval z ľudovej strany
prvý dr. Ernst a po ňom hneď Rakovszky. *Ernst* zaobie-
ral sa hlavne s politikou sociálnou liberálov a poukázal
na to, že liberáli znivočili malopriemyselníkov a podpö-
rovali fabrikantov. Summa, ktorú vláda dala v prospech
malého priemyslu, je na posmech malá. Osvedčil sa, že
treba rozšíriť právo volebné a že nevidí v tom žiadne
nebezpečenstvo pre krajinu, keby *boli zastúpeni na
sneme aj delníci* so svojimi ablegátmi. Toto malo by len
dobré následky. Prizvukoval, že ľudová strana neposta-
vuje sa proti osobitnému samostatnému colnému územiu
Uhorska.

Celú snemovňu prekvapila reč Rakovského. Bol
akýsi zlostný, lež mal na to úplné právo. O ministrovi
Széllovi zvyklo sa aj z protivných stránok s istou uznán-
livosťou hovoriť. Rakovszky teda napadnúť ostro ministra,
vyhadzujúc mu na oči, že minulosť jeho je nie priam
čistá. Prečítal mu od slova do slova podmienky, pod ktorými
spojená opozícia sbuktatovala Bánffyho a pripomohla
na stolec ministerský Széllovi. I dokázal, že z tých pod-
mienok nesplnil minister nič. Podmienkou bolo i to, aby
bánffické ministerium prepustil kráľ a hľa tu sedia ešte
vždy ministri bánffickí. Chee určitú odpoveď, zdáliz pri-
drža sa Széll programmu Bánffyho alebo nie.

Szélla sa ostré nápady nemilo dotkli. Chee odpove-
dať hneď ale nemajúc času, odpovedal o dva dni pozdej-
šie. Prv však musel počuť ešte ostrejší nápad od Böthyho,
ablegáta mimostranného Košického. — Po reči Böthyho
odpovedal Széll. Odpoveď jeho bola teraz slabá. Széll
zvyknul obratne zavrútiť nápady, no teraz sa mu to ne-
podarilo. V reči jeho bolo viacej vtypkárstva nežli dô-
vodov.

Chválil sa s čistotou volieb a napádal kňazov, že
kortešovali. Na to ale, že ako teraz pokutujú z pomsty
všade našich ľudákov (čo boli dr. Ernst a Rakovský tiež
spomenuli) neodpovedal nič. Lež vyslovil sa rozhodne,
že jestli nepodarí sa colnú smluvu ustáliť s Rakúskom
tak jako ju na základe zákona predostrel, v tom páde
utvorí osobitné colné územie. Čo tolko znamená, že by
sa Uhorsko dotýčne mýtov pre vyvážanie a dovážanie z
cudzozemska odtrhlo od Rakúska a brali by sme si colné
poplatky sami. Tak sa zdá, že v tomto budú Szélla všetky
stránky podporovať.

Upozornenie.

Vp. *Constant* *Knih*a sdeľuje, že svätoštesfanské ľudové spisky znovu začal rozposielať. Kým nenástupia nútno jarné práce, každý mesiac zamýšľa jednu knižičku vydať a rozoslať. Len od zaujimavej priazne veleného duchovenstva a pánov učiteľov závisí, či aj naďalej má v schválenom podniku pokračovať, aneb prácu spasonosnú na iných, ku tej úlohe povolanejších ponechať. Jestli reštáncie do prvého januára nebude mať vyrovnané: musí si ovšem rozvážiť, či aj napozatým má reskirovať.

Vydavateľ, ktorý s jedného hárku pozostávajúcu brošúru 12° veľkosti za 3 haliera dáva, pritom 10-tý % spúšťa, ba i poštové farchy znáša — už lacnejšie spisky dávať nemôže. Následkom slabej podpory na budúce aj o láskavé vyrovnanie poštových útrat prosí.

Pozorujte!

budete mať pekný nový Kalendár!

P. vydavateľ «Listov sv. Antona» nahovoril mňa, aby som mu pomôhol zostaviť nový slovenský Kalendár pod názvom: «Veľký Obrázkový Kalendár Svätého Antona Paduanského».

Ponevác tu v Pešti pravdepodobne zaniknú dva slovenské Kalendáre (Sväto-Štefanský a Veľký Kresťanský) a ponevác presvedčil som sa, že nový tento Kalendár má byť nie len raz tak veľký, lež aj dľa zovňajška tak vkusne tlačený u Sv.-Štefanského spolku, že takého Kalendára naši slovenskí katolíci ešte veru nemali: nuž pre tieto príčiny vďačne podujal som prácu zostavenia Kalendára. Vymienil som si však nasledovné:

1. Aby sme podali v ňom články najlepších našich katolíckych spisovateľov. Z tohoto ohľadu sme už z čiastky ubezpečení, bo nám jednotliví páni spisovatelia svoje príspevky už doposlali a kalendár je už v práci tak, že najneskôr o 14 dní vyjde z tlače.

2. Keď pozrete doterajšie Kalendáre peštianske, nápadné vám musí byť, že na konci tých Kalendárov jesto všeliakých oznamov mnoho a mnoho, hádam aj vyše sta. A tie oznamy vychvaľujú obyčajne kadeaké viedenské židovské obchody, alebo apatikárske sprostosti, ktoré ani fajku dymu nestoja. Prečo bolo tých oznamov tolko v tých Kalendároch? Len preto, lebo za tie oznamy *dobro platili* patriční kšeftári, teda vydavateľ Kalendára mal z toho znamenitý zisk. Preto stalo sa, že na pr. teše aj v «Lurdskom Kalendári» byly aj také oznamy, v ktorých sa hnusné, ne mravné veci alebo lieky odporúčaly. V našom Kalendári *nesmie byť žiadnych takých oznamov*. My nechceme sprostosti odporúčať ľudu a ho na daromnicu zavádzať. Na miesto toho ale prosíme *všetkých*

čestných kresťanských obchodníkov slovenských, aby doposlali na niž udanú adresu svoje oznamy; *my len jejich obchody chceme odporúčať* a za cenu takú, aby sa tlač, papier vyplatil. My už vyzvali sme jeden ráz našich kresťanských obchodníkov o toto, no bolo márne, bo kresťan je do všetkého farbavý i vtedy, keď jedná sa o jeho dobrô. V 10.000 kalendároch byť oznámeným je zajiste nemalá výhoda pre človeka obchodníka. Prosíme teraz *kohokoľvek*, ak zná poctivé kresťanské obchody, ktoré môhol by svedomite odporúčať, nech zašle nám ich na niž udanú adresu, my si chceme svojich i zdarma odporúčať. Kalendár bude stáť 60 hal. a dáme ho tlačiť desať tisíc kusov, ktoré minúť sa musejú, bo ináč nebolo by možno dať kalendár tak veľký za tak lacnú cenu. — Z tlače vyjde asi o týždeň. Prihlásiť sa možno už dnes na niž uvedenú adresu.

Kresťanskí kupci teda, nezameškajte prečítať si tento oznam!

Administrácia: «Listy sv. Antona»,
Budapešť, VIII. Szentkirályi-u. 28/a.

Ponižená prosba ku ct. Obecenstvu!

S poniženosťou sa utiekame ku milosrdenstvu ct. Obecenstva, by boli láskaví nás svojimi milodarmi podporovať. My totižto by sme radi do nášho kostolika jeden Organ dať postaviť, ale Bohužiaľ slabé sú k tomu sily naše. Pre tú príčinu sa utiekame ku milosrdenstvu dobrých ľudí, prosiac, by v mene Božom obetované milodarky svoje na niž udanú adresu ráčili odoslať. Nech im to Pán Boh stonásobne vynahradí. Z hlbokou úctou zostávame v Murány-Hutte (gömörská st.) 1901. 25-ho septembra. V mene cirkevníkov

Pavel Pavlovský, učiteľ.

Soznam milodarov na kostol Božského Srdca Ježišovho v Stankovanoch.

Číslo 35—36.

Po 2 koruny: V. Bytčianska filiálka Tatry; Mesto Smolník; po 1 korune; Jasenky, Schüffler, Ondrej Czibik, J. Piasek Pruska, Michal Zlatoš, Anton Kuliffay, N. N. z Illavy, Monček, dr. Tszelszky, Tomba, Úradníci ľudovej Banky v Trnave, Štefan Bonk, S. B. obec Ruttká, mesto Martin, Aladar Porti; po 50 hal.: Jozef Flaškovszky, N. N.; po 40 hal.: N. N., Pálffy, N. N., R. L., Brezňák, N. N., Burnai, N. N., N. N.; po 30 hal.: Ján Valko, N. N., N. N.; po 20 hal.: Michal Vunko, Ján Mastics, L. Jankovics Rovné, N. N., Lackovics, Rehák, A. Skotnický, N. N., N. N., Hoja, N. N., N. N., N. N., V. Jozef, N. N., N. N., N. N., Ed. Ring, Géza Kiš, vdova Ačova, Alex. Weisz; po 10 hal.: N. N., N. N., Szanter, Anton Minarik, Jozef Belász Kostolny, Katarina Straka, J. M., Hoffmann 25 h., N. Jozef 60 h., B. A. 80 halierov. — **Summa číslo 1—36. 3810 korún 95 halierov.**

Jako som sa stal liberálom.

Učiteľom som v kat. škole obci R. už od dvanásť rokov, a že som sa tam dostal, musím to poďakovať môjmu p. farárovi. Som spolu i organistom, a tak ročitý dôchodok môj prevyšuje 1600 korún. Z ľudu žijem, s ľuďmi i držím, nič-menej musím uznať, že som sa pri poslednej voľbe spreneveril proti nemu, lebo som na liberála hlasoval.

Ešte takrečeno pred očami mi je to ľudové veľké shromáždenie, ktoré sa pred asi sedem rokmi v susednom mestečku K. vydržovalo, kam veľké zástupy ľudu i zo susedných stolíc prišlo. Mne bola tá vznešená úloha sverená, záverečné slová k ľudu prerieť, a ho k pridržaniu sa k ľudovej strane povzbudiť: «Sľubujete, že ľudovej strane do smrti vernými zostanete» a tu šesťtisíc ľudí jednohlasne volalo: «Sľubujeme» ba áno mnohí zdvihli ruky a volali: «Prisaháme.» Teraz vždy na to myslím, či som i ja nebol medzi tými, ktorí prisahali.

Nasledujúci rok mali sme voľbu; oduševnosť za ľudovú stranu bola veľká, lež zlosť Bánffyho ešte väčšia, na našej strane 156 voličom hlasy odmrstili a liberáli s 80 hlasmi zvíťazili. Ľud bol smutný, ja som ho tešil, kliali sme na liberálov, konečne založili sme si potravný spolok v našej obci, aby sme takto židom dokázali, že my i bez nich vyžijeme.

Roky sa míňali, ja som sa v mojom presvedčení nepremenil, až tohoto roku, keď sa už povrávalo, že bude v jaseni nová voľba, so mnou sa veľiká premena stala, čo vždy banoval budem.

Bolo to v lete okolo žatvy, naraz zastane pred školou koč, a z neho zostúpi doterajší liberálny ablegát s notárom susedného mestečka, aj s jedným učiteľom. Ja som hneď tušil, čo to bude.

Prijať som ich len musel, lež jako sa posadali, veru náš ablegát mnoho neokolkoval lež začal rozprávať, jako sa naša vláda o katolíckych učiteľov stará, im platy zvyšuje, penzie dáva, učiteľia dostávajú poštarské služby, a že z okresu nášho len piati katolícki učiteľia budú ľudáci, i to len zato, že sa dajú farárom za nos vodiť. Na

to notár doložil, že na ľudovej strane je len samá sedlač, deti máš dorastené, tvój farár im už nič vykonať nemôže, ale pán ablegát vykoná im služby, jednu dcéru ti vezmú za óvodášku a tá druhá, ktorá do polgárky chodí, zostane pošťarkou. Konečne doložil Červenák učiteľ, i ja si vidíš nedám od farára rozkazať. Tak hľa sme sa dojednali, dal som im ruku, na môj sľub som zabudnúť. Ženu moju som len s tým utíšil, že má už budúcnosť svojich dietok zabezpečenú, lebo je to už ablegátova starosť. (Veru som sa sklamal, lebo po voľbe mňa ablegát ani nepoznal.)

Od toho času som bočil, keď som sa mal s mojím farárom sísť, lež i on to šípil, lebo keď som «Kreštana» ktorý k nám dvadcať výtiskov v jednom balíku chodí — medzi ľud delil, veru ruky sa mi triasly.

Naši občania s oduševnosťou sa k voľbe chystali, ja ale vyhnúť som porade, a v deň voľby, ktorá sa dňa októbra vydržovala, keď sa títo sbierali, ja pod pozahumná do mesta.

Cestou, keď som sa stretol s liberálmi, tí sa so mnou vysmievali, lebo nevedeli, že som sa k nim pripojil, zas' ľudákov keď som videl, klo-búk som si na oči zatisknul a popri nich pre-behnull

Stal som si medzi liberálov. Židia mňa obzerali a ku mne sa usmievali. Naraz pozrem na druhú stranu a tam vidím ľudákov z mojej obci, jako ukazujú a volajú na mňa, jak Judáš, tak Judáš, ľalad Trnovský tam je, židia ho kúpili. Čo som mal robiť, skril som sa za budú.

A teraz som vystál, čo nikdy v živote. Práve jeden z našej obci prišiel ku mne: pane rector, vraví ku mne, šak im táto voľba viacej donesie jako pohreb s trúbami, níže pätnásť zlatých sa nesjednali; hej sedliak menej dostane, dajú ti z tej rakije, a máš pokoj, ale aspoň užijem, veď na tej druhej strane by mi gágor vyschnúť. Jestli mi nedajú piť, hneď im päty ukiažem.

Zase ako sa obzrem, príde ku mne, mne známy krajčír zo susedného mestečka, sotvý na nohách vládol stáť. On sa osopí na mňa a prívolať ma mi: pán rector, nech že ďaku zaňófa a čím viac sa dotieral. Už som bol namrzený, lež on odstúpil nechcel: Ja viem nohavice šif a rector musí vedieť spievať. Tomu som ukázal chrbát.

Na to vidím jedného žida jako dvoch opilych sedliakov šikoval, a ponevác nemecký viem,

rozumel som dobre jako sa chválil: Týchto som nižšie troch zlatých nemôhol dostať. Myslím si na to, dosť sú lacní, v našej obci za to ani tela nekúpi.

Naraz sa blíži náš kandidát, so zástavmi mu idú naproti. Ruky mu podávajú, druhí mu zas cigaru z ruky berú, a aby mu radosť urobili, kričia mu: Éljen! a druhí zas' Abcúg Reverenda! mne tiež ruku podá, a jeden z kortešov volá: hľa taký rektor sa mi páči, že s tými trhanmi nedrží, len nech zostanú do večera zaspievajú ľudakom: Cirkunderum.

Viac rychtárov tam stálo celkom smutných, a len tak na ľudakov zazerali, podistím keď sú nie rychtári medzi ľudakmi by boli stáli.

Obce idú jedna za druhou, voličov obstupujú židia a vedú ich, až konečne volajú obec R. Bolo našich len osem, všetko bratia z mokrej štvrťky a ja deviaty. Toto okamženie nikdy nezabudnem. Dôverníkom pri tej kommissie práve bol môj farár. Ledva som si meno povedal a hneď druhými dvermi von popri kordone ľudakov. A tu moji občania na mňa z poza chrbta vojakov: pozri, tev hrbáň, ale sa pokrčil, pozri Judáša, koľko že si dostal ti hladoš? no prídeš nám domov! Nevieťm jako som sa dostal na moje predešlé miesto.

Skončila sa voľba, my liberáli sme vyhrali, štyriacať hl sov sme mali viac — a vtedy som len zbadal čo som urobil, keby sme my jedenašti učitelia a s nami jedenášť gazdov boli na tú stranu prešli, by boli ľudáci vyhrali. Okrem židov, druhí na našej strane sa netešili. Nektori hľadali ablegáta, že by im dal piť, ten ale zutekal. Na druhej strane zas nárek, smutok. Jednak prepadli tí bedári, tá žobrač, tí trhani, tá haveď, jako ich liberáli menujú, lež práve z tých ja žijem. So židmi som držal, na ktorých som dosiaľ ustavične brizgal. O katolíckich učitelia, my sme poblúdili! Od tých čias sa hambím môjmu farárovi do tváry pozrieť, keď som sa o niekoľko dní s ním sišiel, pýtal sa mňa, prečo že nás tak opustili? — a jak jemu, tak veru i mne slzy z očí vypadli,

Kedykoľvek «Kreštana» dostanem, prebehnem ho, či snáď o judášstve Jozefa Trnovského nič nestojí, a keď zbadám že o mne nič nenie tam, s citom vďaky pomyslim si na jeho redaktora a sľubujem mu, že keď som i zle raz urobil,

viacej to neurobím; katolícky učiteľ ľudovú stranu opustiť nesmie, lebo vtedy nie len seba, ale i svoj stav potupí, a keď i seba nie, ale svoje deti, svojich spoluobčanov otroctvu židov odeáva.

Aj ty drahý čitateľu, maj útrpnosť so mnou, odpusť mi, že som pohoršenie urobil.

Jozef Trnovský, učiteľ, kajúci ľudak.

Všetkého opovrzenia hodní ničomníci.

Penda, pohanský kráľ norshumberlanský, vidiac kreštanov, že nežijú podľa viery svojej, hovorieval: «Nezasluchujú títo ničomníci, ktorí Boha, v nehož veria, neposlúchajú, najväčšieho opovrzenia.» A za našich časov koľko je takých kreštanov-katolíkov, ktorí podľa svojej viery katolíckej nežijú, ktorí nielen že Pána Boha neposlúchajú, jeho sväté, božské príkazy nezachovávajú, ale snáď ani v Pána Boha neveria. Zdálíž títo ničomníci nezasluchujú toho najväčšieho opovrzenia. A ku takýmto, všetkého opovrzenia hodným ničomníkom prislúchajú zaiste všetci liberálni-kreštania katolíci, či sú to kňazi, či laici, ktorí zo židozedsnárskymi liberálnymi tatármi za jeden remeň ťahajú. Slávnej pamäti pápež Pius IX. o liberálnych katolíkoch hovorieval: «Hi vero periculosiores omnino sunt et exitiores apertis hostibus.» T. j. «Títo ale nebezpečnejší sú nad všetkých a zákazosnejší než otvoreni nepriatelia.» Liberalismus spočíva na «atheizmu» t. j. na neznabožstve, je neomylnou autoritou cirkve zavŕžený jako záhubný a učeni katolíckemu odporujúci. Odsúdil ho pápež Pius IX. konstitúciou. «Quanta cura» dto. 8. decembra 1864. s pripojeným syllabusom; a toto zavŕzenia pred čtetne shromaždeniami biskupami znova potvrdil dňa 17. júna 1867. V encyklike dto. 21. aprila 1878. slávne panujúci pápež Lev XIII. svoj plný súhlas s odsúdením liberalismom vyslovil vetou: Has condemnationes omnes Decessorum Nostrorum sectantes, Nos ex hac Apostolica veritatis sede confirmamus et iteramus.» T. j. Všetky tieto zastracovania Predchodcov Našich nasledujúc, My ich z tejto Apoštolskej pravdy stolici potvrdzujeme a zopakujeme. Také takzvaný katolícky liberalismus je v syllabuse zavŕžený. Ktokoľvek tedy pridruhuje sa blúdom liberalismu od cirkvi zavŕžených, či je to kňaz či laik, fažko hreší proti viere, anto v mnohých blúdoch liberalismu obsažené jest zrejme kacirstvo.

Svätý Otec Lev XIII. v encyklike o slobode «Libertas» dto. 20. júna 1888., blúdy liberalismu dôkladne vyvrátil. Liberalismus tiež razi cestu slobodným zedsnárom. Zkusenosť dosvedčuje, čím viacej stupencov má liberalismus, tým viacej sa zmáha diabolská sekta zedsnárov. Za našej doby hlavnými representantimi liberalismu sú židozedsnári ktorí majú za cieľ: *zničenia katolíckej cirkve, zvrátenia panovníckých trónov a na jejích troskách zbudovania svetovej alhristickej republiky, vlastne zbudovania židovského svetového panstva, panstva to nad všetkými národami sveta.* Že zedsnári sú representanti liberalismu. to už roku 1845. zedsnár Grisár reknul v lóžovej reči v Ant-

verpách: «My zednári budeme liberalismus, my zednári budeme jeho myslou, jeho dušou, jeho životom, krátce: My zednári sami sme liberalismus.» Židozednár a liberál, nobile par fratrum. Zednár čert, liberál diabol. Židozednári a liberáli sú cudzopasníci na zdravom tele národa. Celým liberálnym svetom vládne snaha odkresťanif národy, podvrátiť pevné základy individuálnej existencie a učiniť z nich cesto, ktoré do každého pekáča upraví sa dá. Liberalismus je kliatbou a nešťastím národov. «Liberalismus est pessima, perni ciosissima pestis», t. j. Liberalismus je ten najhorší, najzáhubnejší mor pre národy, reknul pápež Pius. IX. Od tej chvíle, čo liberalismus rozvinul svoj prápor a za sebou neščetných klamnými sľubami strhnul, hrnie sa pohroma za pohromou na svet. *Liberalismus je tá najväčšia hanba v dejinách človečenstva.* Sv. Otec Lev XIII. v encyklike «Libertas» pravý: «Dejiny celého liberalismu sú len tkanivom samých lží, neslýchaných podvodov a do neba volajúcich krívd spáchaných na ľahkovernej spoločnosti všetkých stavov, najmä na stavu roľníckom a maloživnostenskom, a že nikto tou mierou spoločnosti kresťanske nezbiedačil a neobelhal, jako liberalismus.» Liberalismus je zaprisahaným, zúrivým, fanatickým nepriateľom Boha a všetkého čo s Bohom jakokoľvek súvisí; tedy i zaprisahaným, zúrivým fanatickým nepriateľom sv. cirkve Kristovej, našej to sv. cirkve katolíckej. Takýto hľa je židozednársky liberalismus. A predsa, Bohužiaľ, jak to na vlastné oči spatrujeme a nás o tom smutná zkušenosť presvedčuje, sú mnohí kresťania katolíci i kňazi i laici, ktorí so židozednárskym liberalismom, s týmto zlodečeným, kliatbou Božou i cirkevnou ztíženým faúčhom, satanášovým, s týmto zaprisahaným, zúrivým, fanatickým nepriateľom Pána a Boha nášho Ježiša Krista a Jeho sv. cirkve za jeden remeň fahajú. Pýtam sa, zdáliš takito kresťania katolíci, či sú to kňazi a laici nie sú toho najväčšieho opovrzenia hodní ničomníci? Zaiste že sú. A pýtaš sa milý kresťane! ktorí sú to tí kresťania katolíci, tí kňazi, tí laici, ktorí s týmto kliatbou Božou i cirkevnou ztíženým pangartom satanášovým, so židozednárskym liberalismom za jeden remeň fahajú? Slys! To sú všetci tí, ktorí liberalismu svoju priazeň rôznym spôsobom na javo dávajú, preukazujú a síce:

1. Ktorí predplácajú a čítajú židovské, zednárske, liberálne noviny, spisy, knihy, pamflety, ktoré v pomluvách sv. cirkve katolíckej si ľubujú, ktoré proti kat. cirkvi broja, na kat. cirkev hany a potupy kydajú, katolíckym článkom viery sa rúhajú, novoveké od cirkvi zavrhzené blúdy zastávajú, zo sviatostí, z prikázou a ustanovizien cirkevných si posmechy robia, katolícke duchovenstvo hanobia, potupujú atď. Všetci tí, ktorí na takieto noviny, spisy, knihy, pamflety sa predplácajú, ich čítajú, či sú to kňazi či laici, sú liberáli, «sú všetkého opovrzenia hodní ničomníci.

2. Všetci tí, ktorí pri voľbách do snemu, diety, do sborov zákondarných za ablegátov volia židov, zednárov, liberálnych tatárov, neverecov, neznaohov. Tedy kresťan-katolík, či je to kňaz, či je to laik, ktorý dáva svoje

vótum, svoj hlas na nepriateľa svojej cirkve kat. je «všetkého opovrzenia hodný ničomník».

3. Poslanec, ablegát na sneme, či je to kňaz, či laik, ktorý hlasuje na zákony, čeliace proti slobode a právom cirkve katolíckej, takýto ablegát, či je kňaz, či laik, je liberál, je «všetkého opovrzenia hodný ničomník».

4. Ktorí schvaľujú proticirkevné zákony, jako: civilné manželstvo, vlastne súložníctvo, škody heznáboženské, bezkonfessionálnosť, čili neznabožstvo, neverectvo, kancelparagraf atď.) Všetci, ktorí toto schvaľujú, sú akožto synovia cirkve katolíckej, sú «všetkého opovrzenia hodní ničomníci».

5. Ktorí účasť berú na slavnosťach občianskych židozednárskych, liberálnych, ktorými nahradíť sa majú sviatky kresťansko-katolíckej. Kresťania katolíci, ktorí na takýchto slavnosťach účasť berú, či sú to kňazi, či laici, sú «všetkého opovrzenia hodní ničomníci».

Všetkých tu predmenovaných «všetkého opovrzenia hodných ničomníkov», všetkých židozednárskych liberálnych tatárov sv. Otec Lev. XIII. v encyklike, «Libertas» nazýva «stupencami» Lucifera», ponevác i oni slovom i skutkom rúhava jako Lucifer k Bohu volajú «Non serviam!» to jest «Nebudem slúžiť, nebudem poslúchať!» Židozednársky liberalismus je «atheismus» to jest neznabožstvo, je «apostasias», to jest odpadliectvo od Boha. Liberalismus vedie sústavný boj proti Kristu a Jeho sv. cirkvi! Prečo? Preto, že zakladateľom cirkve je Boh Ježiš Kristus, zakladateľom židozednárskeho liberalismu je diabol, ktorý zvädzal ku falošnej slobode už prvých rodičov slovami: «Neverte, budete jako bohovia!» Diabol sám bol, ktorý sa dal zviest falošnou slobodou a odtrhnul sa od Boha! Preto vhodne pravi sv. Otec Lev XIII. v svojej encyklike «Libertas» o liberalisme: «Liberalismus túži po spôsobe Lucifera, ktorý proniesol oné rúhavé slovo «non serviam» pod zámenkou slobody a neviazanosti.» Liberalismus vypovedal cirkvi katolíckej boj na život a na smrť, a toto heslo svoje «Ecrases l'infame», t. j. zničte tú hanebnicu totižto cirkev katolícku dôsledne prevádza. Francúzsky židozednársky liberálny tatár minister Mille- rand vo svojej protiklerikálnej 12. januára 1898. v Paríži vydržiavanej reči vyšteknuť tieto slová: «Katolícka cirkev musí byť usmrtená, aby nemohla byť vzkriesená viacej.» A starosta v Marseillu tiež židozednársky liberálny tatár, neverec, neznaoh držal v októbri 1901. reč, a tú svoju reč začal týmto rúhavými slovami: «Chce-li ľudstvo byť slobodné, musí Boh byť zničen. «Liberalismus je ten najurputnejší vrah cirkve Kristovej, našej to cirkve katolíckej.»

Každý židozednársky liberál, či je to kňaz, či laik, je «stupenc Lucifera», a tudíž je «všetkého opovrzenia hodný ničomník.» A kolkí sú u nás v tomto našom už celkom sožidovštelom sozednárštelom orságu i kňazi i laici takito «stupenci Lucifera», takito «všetkého opovrzenia hodní ničomníci.» je ich «infinitus numerus». Videli sme ich i pri pomínuľých voľbách.

Či ty ct. čitateľu Kresťana, nie si tiež jeden z nich? Polož si ruku na srdce, opýtaj sa tvojého svedomia, ono

ti povie pravdu. Kiež by si nikdy nebol «stupenom Lucifera», «všetkého opovrzenia hodným ničomníkom», ale vždy až do posledného dýchnutia tvojého hodným verným nasledovníkom Kristovým a hodným, poslušným, verným dieťkom duchovnej matky sv. cirkve katolíckej!
Andrej Rojko, vyslúžilý farár.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Tlačová pravota Kresťana. Redaktor Kresťana stál dňa 16. t. m. pred porotným súdom. Príčinu zadaly tomu dva články, uverejnené v 7. a 8. č. Kresťana, v ktorých uverejnená bola zpráva vo «volebných pohyboch» o piliš-sv.-Križskom notárovi, že by patričný vyhrážal sa bol chudobnejším voličom, aby nečítali «Kresťana». K tejto zpráve doložil redaktor úražlivé slová ako: naničhodný vlastizradca u p. nie sice na žalobníka notára, lež vo všeobecnosti na všetkých tých, ktorí okrádajú občanov o práva občianské. Poneváž ale spomenutá zvesť o p. notárovi sa dokázala nemohla, redaktor držal si za povinnosť odvolať onú správu a to v 12. č. Kresťana i urobil. P. notár však cítil sa byť urazeným i oddal celú vec vrchnosti svojej, na čo pešťianský podžupán poveril kráľ. fiseusa, aby zaviedol proti Kresťanovi pravotu. Po vyluchu redaktora súd postavil ho pod obžalobu. Sišli sa tedy 16-ho porotci, sloziac prisahu, zaujali miesto svoje a začala sa pravota o 1/210-ej, na neč i pán notár bol prítomný, Redaktor vyzvaný hlavným súdom, osv. P. Zsitvaym rozložil vec, ako ku chýru prišiel a zodpovednosť vzal na seba. Ku oprávneniu ostrých výrazov poukázal z vlastnej skúsenosti na hrozitánske nenákonitosti niektorých hornovideckých úradníkov ako n. pr. povesného slúžneho *Filbergera*. Pešťianski páni porotci naverili temer vlastným ušiam. Po vyluchu tomto a krátkej hádke medzi redaktorom a kráľ. fiseusom, ustálili sudcovia osem otázok, na ktoré porotci odpovedať mali «áno» alebo «nie». Prv však nasledovaly reči: Kráľ. fiseusová a obhajcu p. dr. Pavla Kovácsa, poslanca novozámskeho z ľudovej strany. Kráľ. fiseus napádal a káral redaktora ako na to treba; obhajca ale povedal svoju výbornú reč skromno, ale tým dôkladnejšie. Napokon ozval sa ešte redaktor a ohradzoval sa proti odznelým

nápadom kr. fiseusa. Porotci utiahli sa a po malej hádke vyslovili na všetkých osem otázok, že redaktor je nevinný. Na čo slávny súd vyhlásil výrok osvobodujúci redaktora, a odsúdil štátnu pokladnicu na zaplatenie pravotných trov. Kráľ. fiseus oznámil proti výroku nullitu ku kr. Kúrii.

Poučenie z celého je to, že škoda bolo pánu notárovi neobrátiť sa oného času na redakciu, ktorá by sa bola dľa jeho vôle pred verejnosťou vyrovnala s ním. Takto musel i s redaktorom sedieť pred súdom do 1/23-ej po poludňu a počúvať, ako ho p. kráľ. fiseus za chudobného, málo vzdelaného vyhlasoval pred prítomnými. Ba mal nástožiť o to, aby sa pravota odvolala, keď že aj redaktor odvolal neprajnú správu o ňom nie len v novinách, lež potvrdil to aj slávnostne pred súdom.

Na 21-ho volaný je redaktor zase na vyluch pre čosi. Je to už ôsmy raz. Ale redaktor má dobrého obhajcu, v sv. Antonovi Paduanskom, ktorému i pri terajšej pravote celú záležitosť svoju sverila za pomoc mu tu hľa verejne ďakuje, prosiac hō, by stál pri ňom i na ďalej.

«Slovenské Noviny a «Kresťan» V č. 262. «Slov. Noviny» napádajú Kresťana, že je hrubianský a pritom i sprostý a že takýto časopis rozširuje vraj «osvetu» medzi Slováckmi. Ďalej vyslovuje za cigáňstvo to tvrdenie «Kresťana», že by «Slov. Nov.» vydržiavané boly z fondu matičného.

Odpoveď naša na to všetko je krátka: My s radosťou chceme byť hrubianmi, sprostými, áno aj cigánmi, nech len bude mať odteraz platnosť tá nová zásada «Slov. Novín, ktorú i my hlásame. Od «Slov. Novín» srdečne vítané sú nám tieto slová: «My vieme srovať vlastenecké povinnosti Slovákov s ich úprimnou láskou ku svojej materinskej reči; sme presvedčení, že každý Slováč obom požiadavkám môže v plnej miere zadosť učiniť, ba tvrdíme, že je toto povinnosťou každého Slováka.» Nuž a toto sú veru pekné slová, len by bolo treba dľa smeru v týchto slovách obsaženého aj písať v Slov. Novinách. Vlastenecké povinnosti každému z nás predpisujú zákony; n. pr. zákon o svobodnom vzdelávaní sa v reči materinskej. Netreba tedy prezývať nikoho «za národného horliveca» za to, že nemlčí o krivdách protizákonných, ktoré páchajú sa na ľud slovenskom. Naopak ale, nesmie sa mlčať v «Slov. Novinách» pri takých smutných prípadoch, kde mládež všetkým možným spôsobom priuča sa k tomu, aby hanbila sa za pôvod svoj a za reč svoju materinskú slovenskú. Takto ponímať veci nakladajú aj Slov. Novinám zákony krajinské. «Vlastenecké povinnosti» ale konať nenie možné ináč, len zachovávaním zákonov vlasti. Horlime teda za tú vlasteneckú povinnosť zachovávaní aj tých zákonov, ktoré dávajú právo slovenskému ľudu n. pr. ku slovenským školám a súdom. Jestli teda dostoja si «Slov. Noviny» vyšvedenej zásade svojej, to sme si už tak v porozumení a my kloníme sa úprimnou úctou pred nimi.

Lež čo týče sa tej «osvety», Kresťanom rozširovanej, o to nech nás hlava nebolí. Aká je tá osveta naša, uka-

zuje život. Čitateľov Kresťana nenastrašíš, neopojíš a nezakúpiš, jako telce. Našich čitateľov nikto nevykladal zapredaných a spitých na židovské vozy. — Ináč pokoj s nami: ešte raz vyslovujeme úprimnú vďaku za citované slová «Slov. Novinám».

† **Dr. utr. Adolf Kállay**, advokátsky osnovník, syn pravotára p. Adolfa Kállaya v Lipt. Sv. Mikulaši, veľmi nadaný mladík krásnych nádeji, po krátkej nemoci umrel dňa 9. t. m. na Myjave v 23. roku života.

Hromadné prepustenie diurnistov. Nejedna rodina bude mať smutný nový rok. Minister pravosúdia vydal totižto nariadenie, v smysle ktorého od 1. januára 1902 prepusteno je sto diurnistov pri rozličných okresných súdoch a súdnych stoliciach. Stalo sa to vraj z ohľadu sporivosti!

Pút do Jeruzalema, Rímu a Loretta pojde 5-ho januára z Budapešti cez Fiume, Ancona, Loretto, Alexandria (výlet do Kairo a k pyramidom) Jaffa, Jeruzalem, Bethlehem, Jericho, Jordán. — Nazad: Neapel, Rím, Ancona, Fiume, Budapešť. Návrat 28. februára. Ceny so 16 dnovým úplným zaopatrením I. trieda: 860 korún; II. 680; III. 312. III. len s hospodou bez potravy 280, (190 zl.) Obširnejšie správy a cestovný poriadok je u Jána Šimončič v Trenčianskej Teplej.

* * *

Moja manželka, ktorá už od mnohých rokov toľko trpela na nervozitu, láмку a lúpanie a nenašla pomoci ani v jednom ústave na liečenie nervov, vyliečila sa Vaším elektro-magnetickým krížom č. 86.967. Môžem povedať, o krátky čas ako kríž upotrebila, stratily sa jej bolesti a ona nedostala — napriek jej citlivosti oproti počasiu, ani bolenia hlavy, ani lúpanie. S úctou Ludevít *Weiser* učiteľ hry na klavíre, v Prešporke, Floriany-ulica 8. — Zpomedi mnohých poďakujúcich príspevov; ktoré vynálezca, pán Albert Müller, Budapešť, V., Vadász-ulica 41/I. obdržal, uverejňujeme toto a odporúčame všetkým tým, ktorí na láмку, záduch, influencu, neuralgin, bolenie hlavy a vôbec na nervy trpia, duplovaný elektro-magnetický kríž R. B. č. 86.967, ktorý iba 6 korún stojí, čo najvrelšie.

Súbeh.

Do Bielehopotoka (Orava) hľadá sa sbehlý organista, ktorý by spolu obchod tunajšieho poľnohospodárskeho spolku viedol. Plat 1000 korún a pohodlný byt. Príhlasy majú sa čím skorej doposlať na farský úrad v Bielopotoku.

Prosba.

Prestavanie a zariadenie dvoch škôl v sídelnom dome školských bratov pôsobí najväčšiu a najťažšiu starosť mojich chudobných veriacich. Dobře vediac, s jak veľkou radosťou prijali čitateľa veľacteného katolíckeho obecnstva tú zvesť, že sídelné miesto uhorských školských bratov sem bolo osadané, z ktorého pre katolíckeho školy našej drahej vlasti statní učiteľia budú rozposielani toto

povedomie dá mne úfať, že veľactené katolíckeho obecnstvo v uskutočnení tohto plánu, menovite v prestavovaní a zariadení tých hore pomenovaných škôl svojimi láskavými milodarmi bude mňa napomáhať. Preto najhlbšou úctou spojenou prosbou obraciam sa na veľactené katolíckeho obecnstvo čitateľov, aby boli tak láskavi svojimi milodarmi prispieť k prevedeniu tohto šľachetného cieľu. Aj tú najmenšiu obeť s povďačnosťou prijímam. Prijatie milodarov v novinách budem kvitovať. Milodary prosím zasielať na meno nižepodpísaného. *Ján Boll*, farár.

Prepadnutí liberáli v Rovném.

Sotva že sme ablegátsku voľbu zabudnuli, pri ktorej liberáli so všeliakými možnými prostriedkami oproti nám všeobecnú kortešačku zaviedli, ľud s vojskom strašili, naše zástavy blatom ohádzali, plakáty ľudové potrhali, ľud mámili, že bude vojsko v kostole kvartiel mať, voličov v nočný čas v deň pred voľbou tak rečeno násilnosťou na vozy sobrali — mali sme zase voľbu na stoličných výborníkov. Kandidáti liberálni boli: Ďuro Dzuriš rychtár a Šándor Balaj; naši kandidáti boli náš všeobľúbený pán kaplánko Ernest Kosecz a pán Peter Igonda. Liberáli zase kortešačku zaviedli. bolo sľubovania po vrchoch, ale všetko márne. Naši kandidáti zvfazili. Keď liberálni kandidáti videli, že len na posmech pár hlasov dostanú, ešte pred voľbou od kandidácie odstúpili. Daj milý Pán Boh, aby aj v iných obciach naša strana tak pevne stála, ako u nás v Rovném.

Prítomne pripomenúť musím, že budeme mať aj voľbu na obecných predstavených, totižto na podrychtára a príšažného. Jako je nám dobre známe, náš predošlý pán podrychtár Tomáš Podkrivácky Koco, bol felom a dušou privržencom ľudovej strany a pevne za ľudovú zástavu bojoval. Po ablegátskej voľbe musel na rozkaz vrchnosti, totižto slúžneho za svoj úrad poďakovať, to isté aj prisázný Michal Kosson.

Liberáli by radi do úradu tých vyvolití, ktorí sa pred voľbou schovali, asice Bucheára mladšieho, Pavla Bančáka a Kadáka staršieho, to sú vraj takí panáčkovia, ktorí sa tiež ako aj židi ľudovej strany boja. Však my budeme vedieť, koho máme sebe do úradu vyvolití, veru musia naši predstavení čistého ducha ľudáci byť. Starého Cichého a Lepiša do úradu nechceme; kto svoj hlas. to jest svoje svedomie a vieru liberálom zapredá, ten medzi nás byť predstaveným nezaslúži. Teda budme vždy na pozore! Bojujme za zásady ľudovej strany a keď budeme držať jeden s druhým, ako pevná refaz, istotne svojim časom víťazstva sa dobi jeme. Tým, ktorí boli na príčine, že náš ľudový kandidát pán veľkomožný dekan bytčanský pri ablegátskej voľbe prepadnúť, ako pánovi Rehák z Byttče vodcovi národniarov liberálnych, ako aj Dzurišovi mäšiarovi z Rovného za ich judáške unúvanie nech Boh zaplatí a odpustí im jejich hriechy a daj im všetkým dobrého rozumu a naprav na pravú cestu.

Majte sa s Bohom!

Volič.

Vyzvanie k predplateniu.

Viacrázy vyzvali sme už ct. čitateľov nášho časopisu, by pracovali na tom, že by «Kreštan» do čim viac príbytkov dochodil, že by zásady kresťanskej politiky čím viac sa rozširovaly.

Predplatná cena našich novín je :

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu :

«Kreštan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

DOPISY.

Prievidzký okres

Veľactený Pán Redaktor !

Ráčte dovoliť, aby pochválil som ľudových voľčov prievidzkého okresu, že pri stoličných voľbách tak hrdinský a zmužile sa chovali, ako aj pri ablegátskej voľbe. Tito chlapci tak sa vžili do víťazstva, že ich neprevládnu liberáli, čo by sa priam s čertom spojili oproti nim ; a tak sa zaujali za ľudovú stranu, že im páru niet. Ešte jedna rana liberálov nezacelila, už novú dostali. Len je hodný muž Koloman Brestyenský, že tak šikovne riadi svoje verné a smelé vojsko. Pravda, že za takým vodcom, ktorý len slávu ziska, a zeleným vavrinom venčí čelá udatných bojovníkov svojich s radosťou a s oduševneným ide každý ľudák. Tak aj teraz pri stoličných voľbách tak dobre viedol stránku, že keby sa v Bojniciach Anton Luliak práses nebol dopustil Tarnóczovských figlov, len o víťazstve ľudákov bych zvesť môhol dať. No, pri tom všetkom víťazstvo ľudákov aj tak slávne je. Liberáli veľkú hanbu a porážku utrpeli, a ponevác bojnícku, nezákonnite prevedenú voľbu napadneme, máme nádej, že hanba jejich väčšia bude a nikdy ju nevyležia.

V Prievidzi vyvolení je : dr. J. Dudek. V Handlovej : L. Borossy, J. Wohland a L. Petrovics. V Nemeckom-Právne : G. Czeizel. V Novákoch : J. Gutvasser. V Rudnom : J. Liška a A. Vetzal. Všetko neohrození ľudáci, ktorí sme sa postavili oproti liberálom, pod ktorými už i tak zem sa počína prepádať. V Bojniciach len s väčšinou jedného hlasu zvíťazili liberáli, že s akým spôsobom, to vyšetrovanie vysvetlí.

Teším sa ľudu môj milý, že aj pri tejto príležitosti statočne a zmužile si sa zdržal. Tak sa patrí na kresťana. Veď aj tieto voľby majú vážny cieľ, bárs do veľku veľmi ste nedbali o to, kto Vás má zastávať. Preto

je zapotreby, aby ste mali tam svojich ľudí, ktorí kontrolujú účinkovanie stoličných bašikov, a ktorí Vás zastanú oproti tým nepriateľským úradníkom, ktorí od ablegátskych volieb inšie nerobia, len Vás prenasledujú, cítujú a rozlične domrúžajú. Nebojte sa nič, už to nebude dlho trvať. Majte máličko trpezlivosti. Do zlého chýru doniesli nitrianskú stolicu, že nás po celej krajine za zbojníkov a nebezpečných ľudí považovali a poriadní ľudia vyhybovali nám. Však Nitriansko vychovala Tarnóczeho, Szúlovského, Szalovského, Thúroceho a podobné kvietky. Kto k liberálnym figlom sa chce dať poučiť, do Nitrianskej prišiel. Tu mu dali diplom. Však u nás od kedy takzvaná konštitúcia blaží národ, tak rečeno jedna rodina dostala do pazúrov panovanie nad stolicou. Főispán, Viceispán, stoličný fiškus, lekár, sirotsky, slúžnovci, pisári . . . to všetko výhonky jedného koreňa. To všetko kmotrovia, švagrovia, svákovia, zatovia, svokrovia, krstní atď. Či je div, že ľud zunujú nespravodlivosť týchto bašikov, obranu pri ľudovej strane hľadá? No, a či nepreukázal hrdinský skutok, keď v ôsmych okresoch porazil liberálnych trízničteľov? Eud všetko môže previesť, len aby vôľu a dobrých vodcov mal.

Nitrianský liberalismus, ktorý podobal sa povestnému mnoho hlavému drakovi, už zdochýna. 8 hláv sme mu zofali, aj ostatnie tri už sú narezané. Celkom od ľudu závisí, aby táto mnohohlavá hnusoba na večné veky zdochla. Po tomto pohrabe bielu zástavu vystrčíme na stoličný dom na znak, že v nitrianskej nová doba sa začína, ktorá pokoj, právo a spravodlivosť bude zastupovať.

Drak teda zdochýna. Jeho pestúň, ktorý ho tak bedlive a láskave opatroval — Vilhelm Thúrőci — už prestal byť főispánom. Čas sa stane!

Ľudáci dôverujte!

Koniec bude túžbam, prenasledovaniam a nezákonnostiam.

Ondrej Hladký.

* * *

Z V.-Topolčian.

Dôstojný Pán Redaktor !

Liberáli, či sa oni refermátmi, či židákmi, a či slobodnými-murármí menujú, nepre neškajú príležitosť, aby svojich zaslúžilých mužov vo spust' sveta verejne nezvelebovali. Múdre činia, lebo tak mravne odplácajú zásluhy, ku novej a statnejšej činnosti povzbudzujú svojich.

My katolíci sme aj v tomto ohľade života neschopní ; my pre mnohokrát aj na mravnú, aj na hmotnú odplatu zapomínáme ; čo ovšem je okolnosť ku zveľadeniu katolíckych pohybov veľmi neprajná a schopná, aby polámala krídla aj toho najhorlivejšieho oduševnenia. Toto sa nemesie takto diať na pozatým.

Hľa od všeobecnej krajskej voľby už viac týždňov sa pominulo bez toho, aby kto bol verejné uznanie vyslovil oproti tým mužom, ktorí si v veľkotopolčianskom okrese počas voľby okolo ľudovej strany neoceniteľné zásluhy zadovážili.

Veď je to vec všeobecne známa, že v našom okrese pred tým ani len predpokladať nedalo sa víťazstvo ľudo-

vej strany preto, že v ceste stoja štummerovské pántva a všetkým uz vládnuce židovstvo. Avšak výsledok volby dokázal, že len zmužili vodcovia chýbali k dosiahnutiu víťazstva. Nesmierny bol nátlak so všemožnej strany, nevystalo ani napájanie, a kupovanie hlasov: a predsa vyše 850 voličov hlasovalo na ľudovú stranu. Aj sami liberáli sa zdesili a uznali, že opozícia ešte nikdy nebola tak silná v Topolčanoch. A odkiaľ tento výsledok? Ovšem po Bohu len niekoľko horlivým mužom pripísať sa on môže. Bez neunavnej horlivosti pána kaplána Jakuba Jurik a pána Františka Kersch, organistu, nebola by sa vzbudila, a bez oddaného a seba-zapierajúceho napomáhania jednotlivých pánov farárov nebola by sa vzdala ľudová strana. Nevýslovnú česť a úctu vzdávame premnohú vysoko učenému pánu lekárovi dr. Vragássy Vilhelmovi, ktorý s najčistnejším presvedčením a oddanosťou celého svojého srdca spolupôsobil ku víťazstvu, a ktorého tuším božská prozreteľnosť vzbudila, aby bol vodcom katolíkov v topolčianskom okrese. Nie však s menšou úctou snímame klobúk aj pred takými mužami, jako bojňanský rychtár Ján Jančovič, prašický rychtár Štefan Greško, norovský rychtár Imro Hajovský, ďalej Imro Ribánsky, Anton Paluš a Georg Medo, ktorí nehľadiac na svoje hmotné záujmy, čo horliví apoštolovia dňom a nocou za prospech kresťanstva pracovali. Týmto podobných mužov ovšem aj viac sa našlo; pôvodca týchto riadkov len ich nevie pomenovať. Avšak aj nemenovaným sláva a česť za ich nezlomnú vieru, posvedčenie, a za verejné vyznanie svojého kresťanského presvedčenia.

Chynorany.

Ctený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kresťane».

Dňa 13. novembra bola u nás voľba na jedného stolického výborníka.

Sme presvedčení o tom, že k upevneniu ľudovej strany potrebné je, aby sme aj do výboru stolického samých ľudákov poslali, a preto sme naše hlasy všetci na nášho spolurodáka dr. Valenta Púchovského tajomníka biskupského a verného rodu svojmu syna z Nitri — dali.

Veľmi ťažko nám padlo, že z našej obci 7 voličov sa od nás odtrhlo, a tú jednotu, ktorá tak krásne skvela pri voľbe ablegátskej, potrhali tým, že vóta na liberálneho kandidáta odovzdali. A prečo? To by len Antalové (krémár, horší jak žid) hurky a shrievané mohli povedať.

(No už takú hanbu tým čestným chinorancom nemalo tých 7 občanov robiť. R.)

Môžu sa veru večne hanbiť.

Veľkú chválu zaslúžia Nedanovčani, Nadličani, Opatovčani, Livinčani a Rajčanci, ktorí od prvého až do ostatného na dr. Valenta Púchovského hlasovali.

Liberálny kandidát len 7 hlasov dostal a dosť špatne od Chynorancov.

Nech žije dr. Valent Púchovský! a nech žijú — k príkladu ľudákom — naši verní ľudáci!

Voľba sa jak ablegátska s hudbou vydržovala. Pri posedení sme sa aj o približujúcej ablegátskej voľbe rozprávali, a všetci sme pevný slub dali, že pod zástavu Franc Majora sa zas tak do jedného postavíme, a aj jeho zástavu k víťazstvu privedieme.

Nech žije Franc Major!

Ján Vrana, zadný, roľník.

Cajla.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kresťane».

Mali sme v Pezinku dve voľby a to spravdivé jak u nás Deitschové víno. Nádej sme mali, že nás ani brány pekelné nepremôžu, ale žiaľ Bohu pri druhej voľbe sa mnoho ľudí odvrátilo od ľudovej strany. Aj v našej obci sa našlo takých ľudí pár, čo ostali doma sedieť. Až večer, keď sa zotmilo, som videl, jak ich nakladali na Páľfické vozy jak predané telence do jatky. V krátkosti oznámujem len jedného, tuhého katolíka z tretieho radu svätého Františka P. R. Ten tiež ostal doma sedieť. V čas voľby, keď sa zišli cajlanskí ľudáci, aby išli vospolok do mesta, volali ho, ale on vymlúvil sa, že ho zima zdobila. Až večer sa tiež nechal odviesť do liberálneho tábora. Máme u nás v našej obci dvoch neohrozených vodcov ľudovej strany, nášého pána učiteľa Jozefa Sedlarik aj nášého pána rychtára Jozefa Bauer. Želám im, aby im Pán Boh dal dlhý a šťastný vek, aby tak zotrvali aj na budúce. Nech si z toho nerobia nič, že im tí cajlanskí liberáli mrzutosti narobili. Nech sa len toho držia, čo náš Spasiteľ Ježiš Kristus hovoril:

Blahoslavení ste, keď vám ľudia zlorečujú a protiventstvo činujú, ľuďanie a všetko zle o vás mlúvajú budú.

Radujte sa a veselte sa, lebo odplata vaša je hojná v nebesách.

Jeden pozorovateľ.

Krušovce.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Ráčte mojich pár riadkov opraviť a uverejniť v našom obľúbenom časopise Kresťane.

Už vy ej mesiaca som čakal, že sa voľakto ohlási z nášého okresu veľko-topolčianskeho.

Poneváž ale vyčkať nemôžem, chytám ja pero, aby som niečo tiež sdělil o voľbe, ktorá sa v Topolčanoch previedla. Smutná to vec, žiaľ Bohu a nám zase hanba jako kresťanom malej viery.

Na darmo sme sa chystali do boja proti liberálom, lebo sme mali mnoho vojska nedôverného, ktoré nás opustilo, a za baraným guľášom sa fahalo. Ach, a keby ste vedeli že jaký ľudia to boli.

Pán rychtár malobezdánsky: Ján Pávlen to bol hlava liberálom. Tohoto človeka sme si až veľmi vážili v celej fare krušovskej; a on sa tak vyznačil pri tejto minulej voľbe, že nikto diváť naňho od toho času nechce. Lebo tento človek nie že by len sám bol sa oddal k liberálom,

ale celú túto malú obec odviezol od ľudovej strany. Po celej noci kortešoval s krčmárom Moric Rejchenthálom na liberála Súlovského.

Aj veľko-bezdánsky rychtár málo menej sa vyznačil aj s pánom učiteľom kresťanských detí, ktorý nezávisí od štátu. Podobne aj krušovský rychtár bol tým istým, čo aj títo tu menovaní.

Sláva ale vám mešťania Bojnanci aj s vašim pánom rychtárom, sláva aj občanom prašickým, norovským a horno-, dolno-čhlbanským! To boli chlap do chlapa, že im páru není. Hodným počtom sme sa súčasťnili tej voľby ale kunšty liberálov a židov nikto prehádzať nemôže. Behali jak zbláznení po meste, kupovali, napájali voličov. A takto mnohí dali sa opojiť, kúpiť za pár halierov. Až konečne tolko nazhánali ze nás aj premôhli a takto zahanbený sme sa museli vrátiť domov.

Drahý bratia, nedajme sa nikdy do náručia liberálov, ale zostaneme strany vždy vernými dieťkami ľudovej.

Odberateľ Kresťana.

Mútne (Orava.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľavážený Pán Redaktor!

Ten tak potrebný, jako i užitočný «Kresťan» dnes-zajtra bude prinútený, docela nový stĺpec zaviesť a ustáľiť v sebe v záujmách zubožených, tu jednotlivcov, tu celých obcí ba okresov. Týždeň čo týždeň čítať v ňom prosby zaslané k dverám milosrdných srdce spolublížnych, na ktoré klopiac prosí tu jedon, tu druhý od nich podporu. Tu hľa i ja obraciam sa k Vám dôstojný Pane s pokornou, lež úpenlivou prosbou, by ste ráčil popriať miestočku v obľúbenom našom «Kresťane» našim prosebným vzdychom; a tou nádejou sa kochajúc, že oslyšaný nebudem, prednesiem ju v krátkom:

Augusta 16-ho b. r. dotklo sa nás, a môžem vyslovíť výlučne svojej farnosti, ruka božia. Asi okolo tretej hodiny popoludnejšej zo severo-západnej strany kotúlaly sa brehami k nám hrozná čierne mračná vzduchom; — z ďaleka niesly zunenie hromobleskou sebou, a sotva minulo štvrt hodiny, keď nastala temer nočná tma, ktorú len až zemou otrásajúcim hrmením sprovádzané blesky rozptyľovaly na okamih, a keď v chotári susednej obce Novof uspokojil sa tento hrozný živel s obetou jedného seno sušiaceho občana Štefana Telúch, u nás t. j. v mojej farnosti v Mútnom a Benedikove žiadal obetu hmotnú. Priniesol sebou na podiv veľkých zrn a tak hustý kamelec, že v Mútnom bez mala celý v Benedikove ale úplne celý chotár zmlátil natoľko-že (to ani není k uvereniu) moji ubohí benedikovskí farníci ani nekosili po celom chotári, a čo i pokosili bude to len práve do maštale na postlanie pod statok. No bieda všeobecná! Veriaci sa mi rozprehli po susedných ano až ďalších obciach prácu nejakú hľadať alebo žobrať.

Je pravda, že tak dôstojný pán Redaktor, ako i čtení čitatelia pozastavia sa nad tým, že len tak neskoro píšem tieto riadky a s nimi obraciam sa k ich milosrdným srdciam; nuž i toto má svoju príčinu a síce tú, že

až posavád som čakal, že asnáď v dopise vel. pána Administora veselovského i moji farníci sa pripomenú, jako sa to pôvodne aj stať malo, ponevác ale toto po dnes ešte sa nestalo a výlučne len pre farníkov veselovských milodary sa zasielaly, moji ale farníci, ktorí neprirovnané väčšiu škodu utrpeli, o mnoho chudobnejší a dlhami obfazení sú, ostali posavád bez všetkej podpory, preto povznášam v ich mene môj prosebný hlas k Vám láskavi čitatelia a s tým trpiacim, rukou božou stíhaným Jobom starozákonným volám: «Smilujte sa nado mnou, smilujte sa nado mnou aspoň vy priatelia moji, lebo ruka božia dotkla sa mňa!» Nepýtal som, neprosil som posavád, bo i tu i tam sľubovali nám podpory, avšak tejto je veľmi málo; asnáď teraz, keď už nakoľko tolko veselovským farníkom spomoženo je, aj nad nami sa milosrdné srdcia smilujú; — len teraz teprv nastane bieda; to málo švábočky, čo si ľudia nakopali sa minia, nastáva zima, ba už nastala, ktorá každoročne nielen krutá, lež i veľmi dlhá, temr 8 mesačná býva, už máme dosť snahu, ktorý kedy v máji zmizne, náš ľud nemá už teraz takmer, čo do úst vložiť, nemá ani tomu hovädku čo dať, predáva teda po kúsku a to za neuveriteľne lacnú cenu, kupci poľskí celé krídle vedú od nás dobytku, bo udržať ho není možno. Pre milosrdné Božské Srdce Ježiša teda opätne prosím pomôžte nám, ktorých dobrý Boh tak ľahko nenavštívil. Milodary Vaše ráčte zasielať na meno mutnanského farára, ktorý i za ten najchatejší darček vrelé «Pán Boh zaplať». Vám vzdám a sľubujem, že verejne v chráme božom budem požehnanie božie sprosovať na Vás.

Pritomne spolu srdečné «Pán Boh tisienásobne zaplať a vynahrad» vzdávam p. t. P. dobrodincom za obdržané milodary, a síce: osviet. p. biskupovi spišskému Pavlovi Szmracsányi za 200 k. Jeho excell. Jurajovi Császka arc. biskupovi Kaločskému za 40 k.; veľkm. p. Zoltánovi Zmeškal ableg. za 100 k.; dôst. p. Jozefovi Murdzsiak dek. distr. námestovského za 10 k.

V Mútnom, 11. novembra 1901.

Vendelin Grappa, farár.

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť, alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kresťan kiadóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.* Kto posielate dopis alebo článok, len takito nech píšú: *Edvard Sándorfi redaktor Kresťana, Budapest, József-körút 35.*

Ondrej Kičerský, Zuberec. Nepíšete nám o tom, či tí vaši kandidáti zvíťazili, alebo či si vaši ľudia boli na tolko zabudli, že liberála zvolili. Bez udania výsledku voľby vaša zpráva je nedostatočná. Napravte to.

Bajnógl Francz, Novohrad. Tlačiareň tá zanikla. Obráťte sa na p. pôvodcu oných dieľov.

F. L. Stupava. Vďačne by sme boli uverejnili, ale prekladať z nemeckého není času.

Starý občan, Byttča. V budúcom čísle uverejníme.

Gazda-volič. Že u vás sa tiež hnusno kortešovalo, je známe. Ale verte, že sa to tak všade robilo. Napájali a podplácali všade. Lež nie len tí sú vinní, ktorí podplácali, ale aj tí slabúsi, ktorí sa opojili, strašili a zakúpili dali. Keby ľud chcel byť takí, aký je v Nitriansku, liberáli by darmo bláznili sa pri kortešačkách.

Spokojný v Trubine. To je pravda, že ten istý pán nebol poslaný od centrálnej kancelárie ľudovej, ale keď sa priznával predsa k ľudovej strane, teda voličia ľudáci neboli by smeli hlasovať proti nemu na liberála. Dopis snáď budúce. Verš je dobrý.

Z. M. Gajáry. Vybavíme dľa žiadosti.

Cfajfúss. Do tohoto čísla sa nám to nevmetilo. Bude dobré do budúceho. To je tak, že sa nábožnosť a krotkosť nášho ľudu každému páči, ale chleba, zárobkov mu obstaráť, osvetu dopriať: na toľko už tá horlivosť katolícka nesiahla. Ľud nech je len sám horlivý za vieru svoju o ostatné však starať sa mu nenie dovoleno. Nech len trpí, modlí sa a vzdychá, ako žobrák slepý, odkázaný na vodiča, ktorého poslúchať a žiť musí. Dr. Nesl. mohli by ste spomenúť, či by nemal vôľu prevziať redaktorstvo.

Irin. Veľmi mile ste nás prekvapili! Doposlaná nám práca je výborná. To je isté, že páni z nášho ľudu žijúci nebudú smieť už dlho bezčinne dívať sa na to, ako ľud zaostáva. Lebo on predsa nebude zaostávať a vydobije si i sám toľko, že bude nútno každému rátať s ním. Pojde to ťažko, ale pojde. Srdečné vďaky za tú peknú prácu. Len sa premáhajte čím jednoduchšie písať ľudu.

Fatranský. Obe veci sú výborné. Keby sme tu mali viacej vplyvu, by sme vedeli svoju povinnosť oproti Vám. Srdečné vďaky za všetko. Boli by ste dobrým redaktorom. Tak by vás honili po súdoch, jako nakazení.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť túto vypísanú knižku, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Krešťana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Oznam. U redakcie «Kazateľne» dostal už druhé rozmnožené vydanie modlitebnej knižky *Martina Húsku* «Božské Srdce Ježiša Krista.» Knižka má o 62 strany viac obsahu, než jej prvé vydanie; priložené boli nové piesne, Hodinky k ucteniu najsv. Srdca Ježiš, príležitostné modlitby a modlitby na väčšie sviatky a slávnosti roku cirkevného i ku niektorým Svätým. Knižka krom jej hlavného cieľa zodpovedá docela každodennej potrebe veriaceho katolíka.

Pri tak značne, o štyri hárky, zväčšenom obsahu nepremenila sa jej cena, a väzba je úhľadnejšia, stálejšia.

Jeden výtisk knižky, pekne, celkom v plátne viazanej a krásnym barevným titulným obrázkom opatrenej, stojí 1 kor. 20 hal. Kto objedná len jeden výtisk, nech pridá

hneď 20 halierov za poštovné; kto dva alebo tri výtisky, nech pridá 30 halierov. Od 4 výtiskov posiela sa v balíčkoch porte. Redakcia «Kazateľne.» Lenge (Teplá) o. p. Bélabánya.

Praeorator, čili príručná knižka pre kňazov predmodlievajúcich sa. S odobrením cirkevnej vrchnosti. Vydal Gustáv Buzarovits. Všetky potvrdené modlitby slovenské a daktoré latinské najdu v tejto knihe pp. duchovní. Tlač je pekná. Cena v plátne viaz. 2 koruny 60 hal., v koži 4 kor. Slovenskô a maďarský spoluviazaný 5 korún.

Noviny Malých. Ročník III. Číslo 2. Vychodia s mnohými obrázkami do roka osem raz, počnúc od oktobra do mája, vždy 15-ho, v knihtačiarňi *Jána Bežu* a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «Noviny Malých» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove detí.

Štiavnická kalvária. Na pamiatku 150-ročného jubilea složil Árpád Hidvéghy, farár belianský. Pre slovenský ľud prispôbil Fr. Richard Oswald, správca fary teplianskej, censor diecesánsky. 196 strán. Viazaná v plátne. S veľmi utešenými obrazmi. Cena 60 krajciarov. Čistý výnos venuje sa na vždy výlučne len Kalvárii. Snažne odporúčame.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIII. číslo 10. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj *Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

«**Listy Svätého Antona.**» Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník I. číslo 11. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šestnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaobierajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boly rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvalujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi zehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. *Juraj Császka* verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

Päť dní roku 1900 v Ríme.

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckých Hlasov, vydáva Fr. Richard Osvald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Ona hodí sa veľmi aj ako dar našim milým známym a príbuzným, bo takej knižočke sa zaiste každý poteší. Vôbec nemala by ona chybovať v žiadnej katolíckej rodine. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 halierov; 50 výtiskov 18 korún, 100 výtiskov 35 korún.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnosť, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·60—8·20 kor., peštianska 7·60 8·10 kor., z Báčky 7·60 kor., banátská 7·35—7·85.

Raž: 6·50—6·80 kor.

Jačmeň: na krm 5·80—6·05 korún, do pálenice 5·95—6·15 kor., na várku 7·— — kor.

Kukurica: 5·20—5·30 kor.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	25·60	24·80	24·—	23·20	22·60	22·—
	6	7	7½	8		
	21·—	18·40	16·40	11·—		

Otruby. po 100 kil.: drobné 8·80 korún, hrubé 9·— korún.

Ovos: 6·40—6·70 kor.

Strova: Fazula veľká biela a okruhlá po 6·75—7·10 brnavá 6·25—6·60, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, cúdená 10·50— —. Hrach: 11·80—12·00, lúpaný 20·— —. Šušovica horšia 10·— —, lepšia 13·00—14·— —. Mak: 25·00—27·00, všetko po 50 klgr.

Lekvár srbský transito 17·75—18·25 po 50 klgr.

Semená: Červená datelina nová — — — —. Lucerna 43·— —38·— —, všetko 50 klgr.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina ³/₁₀₀ 48·— ⁴/₁₀₀ 48·75 — —, udená dobrá slanina 48·50 — — po 50 klgr.

Olej repcovy 83 korún za 100 klgr.

Remeň: podošvy k. 250—310; teryc prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; telaciny k. 370—390; pitlingy — —; koňaciny vrázkované k. — —; tažené k. — — — —.

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. — — — —, väčšie — — — — metr. cent.

V **Darnóve** bude sa vydržiavať s povolením kráľ. uh. finančného ministerstva v prospech jedného nového Marianskeho chrámu jedna

Predmetová Lutria,

ktorá pod dozorom tak cirkevnej jako aj svetskej vrchnosti postavená je. Čistý výnos lutrie bude teda z najväčšej čiastky na postaviť sa majúci chrám obrátený. Ďalej z toho istého obnosu aj jedna sv. omša sa založí, za horlivecov tohoto dobročinného cieľu. Kto teda kúpi si darnovský lós, má účasť na najkrajšom milodare a každoročne — aj po smrti svojej — na jednej svätej omši. Možno-li peniaz svoj užitočnejšie upotrebiť?

50.000 lósov s 1205 výhrami.

Hlavné výhry: jedno strieborné stolové príborie (2000 korún). Izbenné náradie (1000 korún). Jedny zlaté hodinky so zlatou retiazkou (500 korún) a p.

Cena jedného lósu 1 koruna; päť lósov i s poštou 4 koruny 35 halierov.

Menej než päť lósov nemožno poslať. Desiat lósov rekomandovaných stojí 8 korún.

Losovanie muselo sa na 15-ho decembra odročiť. Lista výhier pošle sa každému majiteľovi lósov.

Lóse posielajú:

Farský úrad v Darnóve, stolica mošonská.

U Floriana Patyerek

v Novej Pešti, Vacovská cesta 41.

dostať:

kalendáre, modlitebné knihy v reči maďarskej, nemeckej a slovenskej od najjednoduchších po najfajnejšie. Ružence, obrázky; sochy a všetky ostatné predmety náboženské.

Neslýchaná lacnota!

1 kgr. bársakej farby olejovej farby 50 hal. (25 kr.)

1 kgr. Prima Patent I-á Firnis 72 hal. (36 kr.)

Samopozlatník.

Každý môže si sám pozlátiť obrazy lebo zrkadlo spolu so štetcom 1 fl'áša 50 hal. (25 kr.)

Dostať

u bratov Brüll

diel'novom sklade

Budapešť, VII., Dob-utcza 46.

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

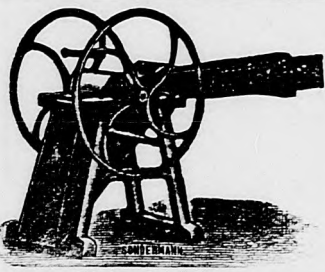
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvácnosť sú vlastnosti mojich strojov, o čom svedčí na stá poďakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlát'ačky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievačky. Šrotovníky. Strúhadlá na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámanie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franco.

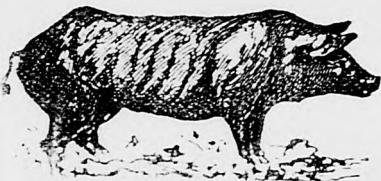
MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trenčsénmegye.)

Tí páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

Pozornosti našich hospodárov

čo najväčšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznaný liek

proti
dúlu sviň,

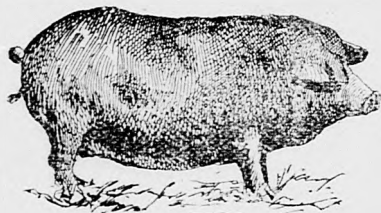
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1. —

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco posielam

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lupaniu, reume, pri neduhoch, krízov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke ktorý už premenným prinavrátil úplne zdravie. — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej skl. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. kor. 2.40

Založená 1735.

*

Telefon 395.

Mestská lekáreň k ČIERNEMU ORLOVI

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adresa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lupaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lupaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďačičenie to dokazujú. Cena fľaše 2 koruny, cena fľaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na pľúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekášaným prostriedkom hojacim, ulavujúcim a osilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachripnutí atď. Veľa vďačičenie potvrduje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 2 koruny, fľašky na prábu 1 koruna.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekáreň veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatulka 42 halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznane prostriedky dostal jedine v temešvárskej mestskej lekáreň, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známou a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšovaných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričínením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseluje, za čo dobre stojíme pri lámke, lupaniu, astmatických galibách, beznivosti hucaniu uší, migrenu, záduhu, isebli, bladosťi závratu, zlému sluchu, nemo-ciam nervov, influenze, žltosti, krčom žalúdka, ischiasu, udieraníu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

Nie tajní prostriedok!

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní alebo uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S doberkou alebo s vopredným poslaním peniazi rozposielam hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,
Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

Každy hospodine a matke

možno len blahoželat, ktoré
z ohľadu zdravia, úspory a
dobrej chuti Kathreinerovu
Kneippovu kávu (opravdová
je len v pôvodných balíkoch)
upotrebuju. —————